

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA :
Strada Francisc Deák No. 2.
Telefon 10-02.
Manuscrisele nu se înapoiază.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ

ABONAMENTE:
Apare de trei ori pe săptămână.
Pe o lună 25 Lei
Pe un an 260 Lei
In America 3 dolari

SVÂRCOLIRILE EVREO-MAGHIARE

Nu e zi dela Dumnezeu să nu asistăm la reprezentări date de nemulțumirea stăpânilor de eri. Edrept, o recunoaștem, că e tragic să te trezești din tronul huzurului în lumea celor mulți; e dureros să fi se ia biciul cu care stăpâneai peste gloata valahă; e greu să-ți vezi mărirea de despot trântită la pământ. Aceasta este căderea ungarilor.

Dar a evreilor?

Tot cădere dureroasă și pentru ei căci atuncea puteau stoarce de pe spinarea valahului mai în voe. Stăpânul era încântat și se vedea bine răsplătit de cei ce știau, prin felul lor de a fi, să stoarcă mai bine. S'a întâmplat însă că stăpânul de azi sunt și frații cu valahii și oricât sângele apă nu se face. Evreii nu se mai simt chiar în largul lor, căci doar cu mari sacrificii mai găsesc coadă de topor. Alte vremuri și alți oameni. Pe atunci și vremuri și oameni erau tovarășii buni ai evreilor; pe atunci ungurii și evreii se înțelegeau, dacă nu în toate cel puțin la jaf și la muls. Vacile au rămas aceleași dar stăpânii s'au schimbat; astfel că ele se mulg de-adreptul fără evrei. Și în orice caz de mulgătorii aceștia nu ne mai pasă atâta căci ei vor cădea repede; ei nu sunt consfințiți de coroanele împăraților și ale grofilor; ei mai profită de zăpăceala schimbărilor. Într'o țară cu idei democratice crescând, cu un rege ce-si iubește poporul, cu bărbați ce-i înțeleg bătaia inimii, într'o țară ca aceasta se înțelege că evreii nu se vor simți ca sub ungarul.

In mentalitatea lor medievală se duc la acest rege de țărani, ea și când i-ar spune, ca oricărui grof maghiar: dați-ne voe să-i mai stoarcem puțin!

Câtă naivitate și câtă obraznicie! Ca și când acest rege, simbol al idealului nostru sfânt, ar putea da cu piciorul la tot binele pe care ni l'a dat Dumnezeu dreptății!

Anii trec, românii se consolidează și în suflet și în hotare văzând cu ochii, căci e refacerea firească a unui neam oprit câteva veacuri din mersul său. Maghiarii își văd speranțele tot mai amânate, iar porțile la care bat tot mai ferecate. Nici papi, nici regi, nici ministri, nici ligi, nici Dumnezeu nu-i mai aude căci și regi și ministri și Dumnezeu sunt ai dreptății. Nu-i aud, nu le ajută să-și înfăptuiască atentatele și planurile lor infernale de turburătorii ai frumoaselor zile de frăție umană și atunci cad obosiți și sperați! Îți zâmbesc prietenește; s'ar părea că își dau seama, până când un alt curent, o altă rază de speranță, îi face iarăși obraznici și înconștienți. Iar evreii, crescuți ca niște ciuperci parazite pe trupurile lor, se svârcolesc cu ei deodată.

Păcat de ei sărmanii că n'are cine să le deschidă ochii să înțeleagă timpurile. N'are cine să le scuture rugina medlavă și să le spună odată: în zadar! Cărdășia de eri nu va mai fi!

George Bota.

Funcționarii publici

Ziarul „L'Independance Roumaine” într'o scurtă informație ne aduce știrea că, începând cu 1 Ianuarie, orele de serviciu pentru funcționarii publici vor fi sporite cu 2. Se vor fixa dela 7 la 2 sau în unele părți, 4 ore înainte de masă și 3 ore după masă.

Această știre, strecurată așa ca un fapt divers, prezintă o latură destul de gravă.

Se știe că clasa cea mai lăsată în voia întâmplărilor la noi este cea a funcționarilor. Fiind cea mai prost plătită, funcționarimea duce viața cea mai precară.

Nicăiri, în nici o instituție particulară astăzi nu există servitor care să fie mai rău plătit ca însuși șefii de birou dela administrațiile statului.

Așteptând însă vremuri mai bune acești părăsiți ai soartei, și-au continuat munca istovitoare, înmormântați printre maldărele de dosare din birourile rău aerisite ale autorităților.

Sperau că cei dela conducere își vor da odată și odată seamă că este o imposibilitate să trăiască cu salariile care li se dă. Și fiindcă aceasta întârzie, au profitat de faptul că aveau serviciu numai dimineața și, cu riscul de a se istovi fizicește, și-au

angajat deferite serviciu pentru după prânz.

Acum orânduitorii democrați ai zilei în loc ca să le îmbunătățească soarta, sporindule salariile, vedem că vin să le taie ultima sursă de venit prin sporirea orelor de serviciu.

Își dau seama oare acești orânduitori, de cea ce fac? Nu văd ei prăpastia în spre care îndrumă atâtea zeci de mii de funcționari și dezorganizarea care o pregătesc serviciilor publice?

Care funcționar va putea trăi din salariul de 900—1600 lei lunar, cât este plătit azi, când ai absolută nevoie de cel puțin 3000 lei lunar numai pentru hrană?

Unele autorități locale, având multe restanțe din cauza lipsei de personal — lipsă cauzată tocmai de insuficiența salariului — au cerut dela cei în drept să le admită ore suplimentare, bine înțelese plătit. Această cerere era foarte dreaptă. Pe de o parte se aduceau lucrările la curent iar pe de alta veneau în ajutor cu ceva, funcționarilor. Știi cum au răspuns superiorii? Ordonând majorarea orelor de serviciu. Ei bine, acest ordin nehibzuit și-a și dat roadele. Un număr destul de însem-

nat din funcționarii acestei autorități au demisionat, iar un alt număr sunt pe punctul să demisioneze.

Ne putem închipui dar rodul pe care-l va da majorarea orelor de serviciu proiectat pe 1 Ianuarie în caz că, odată cu acestea, nu se vor majora și salariile.

Noi ne facem datoria și dăm alarma. Cei în drept să se gândească. Misa.

Știri mărunte

— Rezultatul oficial al alegerilor din Anglia este următorul: 256 conservatori, 192 travaillisti, 156 liberali și 10 diferite partide.

— Pentru examinarea refacerii financiare a Ungariei, consiliul Legei Națiunilor a format un comitet de 7 membri, între cari sunt reprezentate: Franța, Anglia, România, Cehoslovacia și Ungaria.

— În Sărmășel (Jud. Turda) s'au observat mari cantități de gaz metan la o adâncime de 100 metri iar în satul Tiganii s'a găsit primul izvor de petrol din Ardeal.

— Prefectul din Sighetul Marmăției a dat ordin ca în zilele de Duminică și sărbători să fie închise cărciumile din acest județ.

— La alegerile din Durostor majoritatea voturilor a obținut-o Franosovici (10876) care a și fost declarat ales.

— În Cluj s'au fixat noi prețuri maxime. Vedem că s'au făcut reduceri foarte mari la alimente.

— Camera franceză a admis votul plural care îngăduie parintelui orfanilor să dispune de atâtea voturi, câți copii minori sunt.

— Noul patriarh la Constantinopol a fost ales Grigorie VII. Cu această ocazie a avut loc un scandal la Patriarhie; doi mitropoliți au fost insultați și grav bătuți.

— La Budapesta au avut loc mișcări antisemite. Studenții evrei au fost bătuți și dați afară din universitate.

— Se zvonește că la Paris se vor întâlni regele Boris al Bulgariei, Alexandru al Jugoslaviei și Regina Maria a României. La această întâlnire se va discuta căsătoria regelui Boris cu principesa Ileana a României.

— În județul Bihor, din 67.061 îndreptățiți, au fost improprietați numai 15.131.

— Dl dr Parhon a fost ales decan al facultății de medicină din Iași în locul d-ului Bacaloglu a căruia demisie a cerut-o consiliul profesoral.

— La conferința de cale ferată care a avut loc la Gyoer s'a stabilit ca Ungaria să dea Căilor ferate române 100 vagoane pe zi pentru transportul de lemne în Austria, Germania și Elveția.

— La 16 Decembrie agricultorii din Banat vor ține un mare congres la Timișoara. La acest congres au fost invitați toți agricultorii din țară.

— Fratativele comisiunii româno-ungare au fost reluate aialtă ieri. S'are discutat chestiunea creanțelor și a datorriilor.

— A fost numit ca administrator al casei Școalelor d-l Alessiu Noul titular a și fost instalat în postul său.

— Duminică dimineața se va ține în București un congres al notarilor publici din Ardeal, Bucovina și Besarabia. Congresul va fi prezident de ministrul Mărzescu.

D-l V. Antonescu în audiență la d. Poincaré

Poincaré a primit azi în audiență pe d. V. Antonescu ambasadorul nostru la Paris. D. Antonescu va reprezenta România în tratativele financiare cari vor avea loc la Paris cu ungarul.

Congresul presei

In zilele de 16, 17 și 18 Decembrie începe, în Cluj, congresul general al presei române din întreaga Românie. La acest congresuri participă toate asociațiile de presă din țară atât români cât și cele minoritare. Este un frumos prilej pentru a se cunoaște îndrumătorii opiniei publice și pentru schimbarea de păreri în primul rând și apoi pentru a se discuta bazele organizației acestei bresle pentru a-și putea consolida interesele profesionale.

Congresul va fi o adevărată sărbătoare culturală pentru Cluj.

Sperăm că din discuțiile cari vor avea loc la acest congres vor țâșni lucruri binefăcătoare pentru presă.

Situația județului Bihor

Situația culturală. Răspuns la un răspuns

Primum următoarele din partea d-lui Insp. Administrativ Iulian Peter.

Domnule Director!

În numărul din 14 Decembrie al gazetei D-Voastre a apărut sub semnătura d-lui inspector Gocan un articol, unde pretinde că aș fi spus inexactități asupra situației școlare a județului Bihor. Acest cuvânt inexactități mă obligă să explic izvorul afirmațiilor mele.

Mai întâiu interviewul ce l-am acordat d-lui redactor al Viitorului a avut loc în August a. c. și articolul abia a apărut acuma. Al doilea revizorul școlar de atunci d-l G. Tulbure în dese conversații s'a plăns de lipsa de învățători și-a publicat concurs exact pentru 115 posturi de învățători în județul Bihor. Nu îmi închipul că d-l inspector șef va califica de inexactitate datele înșirate într'un act oficial.

Al treilea faptul că Ministrul a recurs la trimeterea unor echipe de 180 normalişti la începutul acestui an, dovedește chiar temeinicia plăngerilor noastre dinainte. În sfârșit chiar articolul d-lui Gocan ne dă prilejul să constatăm odată mai mult că Ministerul a apreciat situația noastră și a avut o deosebită solucitudine pentru regiunea noastră.

În ceea ce privește celelalte pretinse inexactități, ele trecând dincolo de competența d-lui inspector, le vom examina la timpul lor.

Cred că după aceste câteva rânduri d-l inspector șef se va liniști și convinge că publicul n'a fost greșit informat, ci informat cu întârziere.

Cu toată stima:

Iulian Peter, insp. gen. administrativ.

SCRISORI DIN MARAMUREȘ. TEATRU ♦ LITERE ♦ ARTA

Cursuri de limba română. — Cor bisericesc. — Banca Națională. — „Astra“.

Despărțământul Sighet al „Astrei” ține cursuri de istoria și literatura română. Prima lecție s'a ținut în 10 Decembrie în sala de muzică a liceului „Domnița Ileană”. Cursul de istorie îl ține la orele 5 d. m. domnișoara Laura Boroș iar cel de literatură d-l director C. Sânjoan. Se proiectează și ținerea unui alt curs de limbă română atât la Sighet, cât și la Vișeu.

* *

Pentru lauda lui Dumnezeu în 3 Decembrie s'a constituit în Sighet un cor bisericesc format de 40 de domni și domnișoare. Astfel că vom scăpa de hărăiala țârcovnicească.

* *

La filiala Băncii Naționale din Sighet a fost numit d-l G. D. Juga în locul d-lui Pericle Vernescu mutat la Focșani. Sperăm, că noul director ne va aduce mai multă bunăvoință față de țărani. Cazul țaranului Vasile Steț a lui Ion din Giulești — este un fapt dureros. S'a interesat pentru un împrumut de 6000 lei. Ii s'a promis, iar când a cheltuit 180 Lei pe cărări și documente — i s'a răspuns că nu sunt bani până la anul ...

* *

În ziua de 2 Decembrie la orele 2 d. m. despărțământul „Astrei” a ținut adunarea generală la Casină. A prezidat d-l senator Emil Toran director, care a schițat rolul „Astrei” în Maramureș. A vorbit apoi, în fața unui public foarte numeros format mare parte din poporenii, d-l director al școlii „Bogdan Vodă”, Pompei Bojor despre paraziții animalelor în special despre călbază. După ascultarea raporturilor — a urmat reorganizarea, despărțământului, care s'a împărțit pe plase. Pentru despărțământul Vișeu s'a ales următorul birou: director dr. Găvrilă Juga, substituit dr. Vasile Filipescu, secretar Iuliu Ardelean, casier A. Coman și controlor V. Arsenescu; în comitet sau ales 12 înși. Pentru Iza cu sediul la Dragomirești s'a ales director Bran, secretar Art. Andercu și casier P. Ilnițchi pretor.

Seara la orele 9 s'a ținut o convienire la care a vorbit d-l dr. Vasile Filipciuc despre două comemorări: Dumitru Cantemir și Gheorghe Lazar. Despărțământul Vișeu a decis să țină conferințe populare în fiecare Duminică la sate cu subiecte din istoria neamului și științele practice,

să organizeze agenturi, biblioteci și cursuri pentru analfabeți. La centru se vor ține lunar șezători urmate de bal. Prima șezătoare va avea loc a 13 Ianuarie și va fi închinată lui M. Eminescu. Va vorbi d-l Vasile Filiciuc despre marele poet, și se va declama și cânta poezii și cântece de Eminescu.

Coresp.

Congresul evreilor ortodoksi

S'a hotărât ca reședința din Bistrița să fie mutată la Cluj. S'a observat două curente puternice în debateri: curentul liberal și cel conservativ. Au luat parte 80 com. cu 201 del. 67 rabini 124 și mireni. Zece delegații n'au fost validate.

S'a ales ca președinte d. Ullman Solomon rămânând ca în scurt timp să demisioneze iar comisia de 50 să-și realegă un președinte.

În urma dezbaterilor cele două curente s'au înțeles pe următoarea bază: Congresul recunoaște lucrările comisiei de verificare. Alege membrii din comisia de candidare și declară că va alege în această comisie 5 membri civili din Oradea-Mare și 5 din Cluj.

Vizitați Restaurantul de Lux „PALACE”
cel mai elegant și cel mai somptuos din localitate :-
Bucătărie admirabilă
Proprietar: MAX WELZER

S'a deschis vama poștei!
Vămuirea o mijlocește
Biroul de vămuire
„ANCORA”

BIROUL DE COMISIONERI DEUTSCH ȘI FII
din Cafeneaua „PALACE”
mijlocește prompt scoateri de pașapoarte și vize :-

În lumea mea.

Acetea care vine.

*In lumea mea o, nu veni!
Te vei cău, iubito!
Eu mi-o iubesc că e a mea;
Și o trăiesc, c'am sfârșit-o...
Pe tine, vezi, de ea
Nimica nu te leagă
Căci lumea mea, e doar a mea
Întreagă.*

*Oprește pasul tău în prag!...
Oprește-te iubito!...
In lumea mea
Nu poți intra
Deși n'am zăvorit-o...
De vei păși
Vei ispăși
Păcate cari nu's ale tale
Căci lumea mea, e doar a mea
Și-i nesfârșita cale.*

*Sunt culmi pierdute'n puf de nea,
Năpâmi amețitoare
Și ori ce trecătoare,
Ce duce sus pre lumea mea,
E frântă de grămezi de stânci,
Și de prăpastii largi și-adânci;
Sunt sori, sunt stele, heruvimi,
Sus pe năpâmi,
Dar drumu-i lung, calvarul greu
Și sângerezi, urcând mereu...*

*Am grămădit ca un avar
Dureri peste dureri
Și mi-i miie de ne plăceri,
Tot ce 'n viață mi s'a dat
Am grămădit
Într'un nemărginit hotar
Și am zidit,
Și-am ridicat
Alimei mele sfânt altar.*

*In lumea mea servesc aiei
Iar florile 'n potirul lor
Mustesc nectar amețitor
Doar pentru slujitorii ei.*

*Rămâi, rămâi în lumea ta!...
Pe culmea cea pierdută 'n nori
Sus, sus de tot, în lumea mea,
Iubito, n'ai ce căuta.*

M. G. Samarineanu.

Teatru.

Trupa I. Manolescu. La 28 Decembrie revine în orașul nostru trupa de sub conducerea d-lui Ioan Manolescu. Va juca „Moartea Civilă” în care marele artist are o creație extraordinară. Biletele s'au și pus în vânzare și se găsec la casa de zi a teatrului la d. I. Iliș.

Serbare Soc. „Principele Mircea”

În ziua de 19 Decembrie la ora 4 va avea loc o reprezentație pentru copii, organizată de societatea Principele Mircea din localitate, cu următorul program:

I. Serată la curtea liliputanilor. Rege: Zigre Pipi; Regină: Föder Baba; Mareșalul Curții: Povazzán Iosif; Maestru de ceremoni: Lázár Tibor; Dame de onoare: Pop Cornelia, Várnay Alice, Coroiu Cornelia, Sebestyén Magda, Kurkán Eliisa, Pleșa Emilia. Marquisi: Székely Clara, Coroiu Cornel, Benedek Magda, Domocoș Cornelia, Winkler Baba, Kácsér Iosif. Oaspeți: Bazili Baba, Rónai Evike, Roth George, Hartmann Klara, Winkler Baba, Goldblat Evelin, Klein Manci, Bazli Duci. Baletul de Curte: Zilahi Jocsák Gabi, Baér Valika, Dillert Mária, Márton Eva, Homoki Józsika. Violinist Mozart: Schimék Vilii; Cântăreț Cruso: Valdman Emil; Dansatori: Mangra Ibi, Tauglich Edith, Silberstein Kátó. Lachei: Klein Andreiu, Benedek Francisc, Werner Vasiliu.

II. Din viața florilor (pantomimă). Regina florilor: Mányok Ius; Damă de onoare: Hofmann Klári; Trandafirul roș: Jocsák Gabi, Zilahi Marton Eva. Grădinarul: Berger Evike, Ditter Mária. Margareta: Beér Valy; Fluturele: Ligeti Maca.

III. Ucenici șterengari. Pantofarul beat: Nosz Andor; Ucenici: Mányoki Ius, Ligeti Maca.

IV. Ballet: Schopin: Osváth Clara. V. Grotesc: Beér Vally.

VI. Micul vânător de urși: Föder Baba.

VII. Vals din Faust: Vass Many.

VIII. Poutpouriu dansant: Ehrenwald Elisabeta.

IX. Cuplele englezești: Ligeti Maca.

X. Stante: Rádó Susana.

XI. Dans slovac: Silberstein Catalina.

XII. Schopin, Primăvara: Surorile Krausz.

XIII. Silfid: Hofmann Clara.

XIV. Nicolae: Nicolae: Nosz Andreiu; Ștefănel: Suller Irén; Marioara: Mányoki Ius; Daci: Jocsák Gabi, Hartmann Clara, Beér Vally, Ditter Maria, Jucătorii cu zăpadă: Goldblat Evelin, Marton Eva, Beregi Eva, Homoky Iosif. Ursul: Vas Many, Föder Baba. Pricolici: Copii Orfelinat, Ingeri: Beregi Magdus, Zigre Zozi, Ehrenwald Elisabeta. Muzică: Orchestra de copii a liceului sub conducerea d-lui profesor Recsh. Prolog: Fehér Baba, Ardelean Iustin și Balázs Margareta. Tablou vivand: aranjat de d-l Hetényi. Aranjatori: Antalffy Margit, Losonczy Gábor.

Pentru Crăciun!
Decoruri pentru pomi de Crăciun, jucării, vase de porcelan, statuete, obiecte pentru cadouri, vase smălțuite, sticlării, geamantane de voiaj, se găsec de tot felul și se pot cumpăra
cu prețuri foarte ieftine
dela
Magazinul Farkas
Strada Nicolae Jorga, No 5.
Magazinul nostru se poate vizita și fără obligație de cumpărare.

Conferințele cercului Franco-Român.

Pregătirea revoluției franceze din 1789 prin ideile filozofice

— Conferința d-lui Gh. Sofronie, profesor la lic. Gojdu. —

Multă vreme înainte de izbucnirea revoluției franceze din 1789 luă naștere un curent nou, în mijlocul vieții strălucitoare a curții regale.

Încă la sfârșitul secolului XVII nobilimea își dădu seama, că, ducând o viață de petreceri zgomotoase și distracții, locurile de conducere a Franței fuseseră ocupate în cea mai mare parte de burghezi. Astfel doi burghezi, Colbert și Louvois deveniseră adevărați stăpâni ai țării. Dar nu numai atât! Chiar și literatura număra între cei mai vestiți scriitori o mulțime de simpli burghezi. Ajunge să amintim numele lui Corneille, Racine, Boileau și Moliere și ne vom convinge despre aceasta.

Toți acești burghezi simțeau, că între ei și nobili există o prăpastie mare, aceea a făcut ca ei să nu se asimileze cu aceștia. Ei își păstrau moravurile și concepțiile de mai înainte, fără a le modifica. Influența de învățăturile Iesuiților despre

„om” și de filozofia general-umană a lui Descartes, care aprecia pe oameni după modul lor de-a cugeta, burghezii începură, mai întâi pe nesimțite, apoi tot mai accentuat să propage idealul de libertate omenescă. Tendința aceasta de propagare se observă încă în a doua jumătate a veacului XVII în literatura franceză. Corneille și Racine încep opera de năruire a fundamentului solid, pe care se aflau până atunci regii. Moliere o continuă, și — spunând răzând adevărul — se atinge de ceea ce fusese mai sfânt odinioară.

Lui Voltaire i se atribue de obicei meritul de-a fi fost cel mai mare pregătitor al Revoluției. Acest lucru este exagerat. Aflându-se sub influența engleză, care trebuie însă redusă la proporții mai mici, el n'a fost în stare să dea luptei țării necesară. De altfel relațiile cu Frederick II regele Prusiei și cu alte persoane cu trecere mare, ne lămuresc

în deajuns asupra mentalității lui. Sub raportul propagării ideilor de libertate omenescă, este cu mult mai însemnat Montesquieu, care în „Mărirea și decadența Românilor” și în „Spiriul legilor” emite păreri, puse pe bază solidă, dar cari nu au nimic revoluționar.

Nemulțumirea generală a poporului fu întărită de puterea tânărului Ludovic XV care, stăpânit de idei absolutiste, de un dispreț față de opinia publică și de patimi josnice cari se manifestă în nenumărate pamflete, arme nevătămătoare la aparență, dar în fond foarte periculoase. Filozofia din acele vremuri era la drept vorbind o protestare, adesea ironică, împotriva regimului.

Apariția lui Rousseau înseamnă un eveniment mare. El susține, că omul se naște liber și nevinovat și că societatea îl strică. Și Rousseau e în stare să judece pe „om”. Trăind o viață de „rătăcitor” el n'a cunoscut niciodată națiunea de „acasă” și „patrie”. În consecință el a fost în stare să observe omenimea obiectiv de tot, planând par'că deasupra acestei lumi. El pătrunde în sufletul omenesc și-l judecă fără să fie influențat de considerațiuni personale sau de sentimente proprii. Pe el nimica

nu-l leagă cu trecutul său, nici cu prezentul, nici cu locul lui de naștere, nici cu celalți oameni — el e complet independent.

Setea după libertate începe nu numai pe teren politic-cultural ci și pe cel religios. Toată lumea se simți deodată apăsată de „lanțuri” și astfel loznică veacului deveni „libertatea”.

Ca o urmare firească a acestei stări, oamenii simțeau nevoia de a studia trecutul, în deosebi antichitatea revoluționară. Acest studiu fu succedat de o paralelă între starea actuală și acele vremuri și astfel se cristalizau tendințele revoluționare, cu cele 3 principii; libertate egalitate și fraternitate.

Popularitatea științelor exacte contribuă și ea la propagarea acestor idei. Cei mai mulți oameni, cu pretenții culturale, se ocupau sau cel puțin se prefăceau că se ocupă cu matematica și astronomia. Acest lucru este logic într-o vreme de naștere pe aceste terenuri, când Lavoisier, Laplace, de Verrier și Bailly îmbogățeau în mod uimitor științele și când ieșea de sub tipar „Enciclopedia” cu introducerea lui d'Alembert, operă care merită admirația posterității.

(Va urma.)

D-I P. Dejeu răspunde...

Primum următorul articol cu rugămintea de a-l publica. Îi facem cu plăcere loc în coloanele gazetei noastre. Pentru a nu fi acuzați mai târziu, îi dăm cu propria ortografie și punctuație a autorului celebrei Geografii a județului Bihor.

În numărul viitor ne vom da și noi părerea.

Domnule Director!

„Vestul României“ No. 57 din 14 Decembrie 1923 în rubrica „RĂVAS“ între altele la titlul d-I Consilier cultural al orașului Oradea-Mare își bate joc de un funcționar superior al acestui oraș.

Regret mult că „Vestul României“, care ar avea nevoie de sprijinul și bunăvoința tuturor cetățenilor din acest oraș și a orașelor dela frontieră, abuzează de bunăvoința noastră și în loc să scrie într-un stil cinstit împrăștiie ură și desconsiderare față de funcționarii români puși de Rege și de Guvern la locurile lor pentru de a munci la marea operă de consolidare a Scumpei Noastre Patrie.

Noi cari am ajuns la un loc de muncă cinstită sub Guvernul Liberal nu suntem „bidigoane“ cum „Vestul României“ afirmă despre noi. La celelalte expresii, nouă nu prea favorabile, nu răspundem, fiindcă toată lumea din Bihor își aduce aminte de gestul unui om civilizată pe care d-I Mărcuș fost Prefect de Poliție și actualul director al ziarului „Vestul României“ l-a avut în fața marelui adunări a poporului din județul Bihor, când pe profesorul Petru Dejeu la dat pe mâna inspectorului de Poliție pentru de al aresta din motivul că s'a arătat un om hotărât în principiile sale politice.

„Vestul României“ am dori că să devină un organ zilnic cinstit al propagandei naționale românești în acest județ și jur al cărei numire o poartă.

Dar întreb pe Dl. Ștefan Mărcuș directorul acestei gazete, cum crede Dsa. a face propagandă națională românească discreditând și batjocorind tocmai pe aceia cari sunt români și ei ba ce este mai mult, sunt funcționari superiori ai Statului Român?

Nu cred că Dl. Mărcuș nu ar ști că eu înainte de a fi Consilier cul-

tural orășenesc am fost începând dela 1915 profesor la institutul pedagogic român Oradea-Mare și în această calitate am conlucrat la pregătirea unei generații întregi de învățători români. În anul 1920, la Universitatea din Cluj am muncit alături din profesorii acestei înalte instituții culturale dând patriei întregite dar lipsite de profesori peste 100 de apostoli ai sufletului și culturii românești. Până când unii dintre intelectuali români își făceau bogății în urma împrejurărilor prielnice date de noua situație politică, eu am organizat cursuri de limbă românească pentru cetățenii unguri, am dat Istoria României în ungurește tuturor școlilor cu limbă de propunere ungurească, și am muncit pe toate terenurile având în vedere scopul suprem: cunoașterea limbii și Istoriei neamului nostru glorios.

Nu lucrați bine Domnule director când din ură personală mă numiți bidigoană. Nu aștept laudă, dar bunul simț și moravurile ardelenesti nu vă poate permite să aruncați tină asupra oamenilor cinștiți.

Cât privește presa ungurească cea ce am spus este adevăr. Vedeți Domnule Director eu în zările ungurești n'am citit nici când o expresiune ca și aceea cu care mă împodobiți pe mine. Dacă D-Voastră ați dori să aflați ceva dela mine referitor la cultura românească cu plăcere v'aș fi comunicat cea ce am vorbit cu Dl. Prim-Ministru referitor la această chestiune.

Dacă vreți s'a faceți o operă de construcție, Vă rog mult Domnule Director, nu dați în cap românilor, în loc de batjocoră e mai bine să-i încurajați căci viitorul țării și al ziarului D-Vostre numai pe această cale își va putea asigura succesul pe care cu toții îl dorim.

Primiți Vă rog Domnule Director asigurarea deosebitelor mele considerațiuni.

Oradea-Mare la 15 Dec 1923.

Consilier cultural:
Petru Dejeu.

Licheaua...

Cetim în „Glasul Bucovinei“:
Dar cine o cunoaște!? ... — Și o cunoaște aproape fiecare, destul de aproape, fiindcă licheaua se recruțează dintre așazișii „prieteni“... Umlă și abject de lingușitoare când e vorba să și se bage sub piele, cum se zice; grozavă, teribilă antagonistă cu gura aceloră despre cari crede că își sunt dușmani, cât timp te știe tare; veșnic zimbătoare și gata la orice retractare sau concesione dacă e ca prin asemenea manevrări de cameleon, să-și fortifice situația în vederea exclusivă a meschinului interes ce-l urmărește; eschivându-se cu perfidă îndemănare dela orice angajament direct, dela orice acțiune fățișă, hotărâtă în vederea realizării scopului ce-l urmărește; totuși nescăpând nici un prilej de a te asigura de „devotamentul“ și „colaborarea“ sa necondiționată. „Licheaua“ caracterizată aci, dându-și totdeauna „tot concursul“ te va îndemna la acțiuni hotărâtoare, arătându-ți cu specifică ipocrizie a perversității sale sufletești marile „folose“ și „succese“ ce ți-ar putea aduce acțiunea la care te îndemnă, abia așteptând să intri în foc pentru ca, în sens invers celor recomandate dintr'unțaiu, să te lovească pela spate...

Oriunde și oricând licheaua nu caută decât să profite, de a se îmbogăți și de a face oricui, în orice împrejurări numai rău — licheaua nu are nici o preocupare idealistă...

Și deci înzestrată cu aceste „ilustre calități“, unde credeți că poate să-și găsească licheaua aceasta cel mai potrivit teren de plasare a neghinei sale sufletești? Nici vorbă nu încapă că, potrivit concepției sale despre ceea ce este interesul obștesc, licheaua dă iureș în viața politică! Aci, își zice licheaua rânjind mistofelic, e loc pentru orice soi de demagogie. Ajuns sus, indiferent cum, cu cine, împotriva cui, cu ce mijloace, cu ce program, licheaua nu are pentru cei rămași în urmă-i decât dispreț...

... Iată ilustrată pe scurt figura unei lichele prea bine cunoscute la noi! ... Câte figuri similare găsim și noi în viața publică de aci. Reproducem tabloul pentru a se recunoaște.

ORDONANȚĂ.

— Prețurile maxime. —

(Urmare).

Fripturi: Friptură pregătită din carne de vită (200 gr. carne), friptură la tavă cu sos, friptură de carne albă, friptură cu stănină, friptură cu usturoi 10'50, 8'50, 7'— Friptură pregătită din carne de vițel (200 gr. carne), rărunchi, pulpă de vițel și piept de vițel 12'—, 11'—, 9'—, 1 porțiune aluat fierț (tăieței) cu brânză, mac, nuc, varză, etc. 8'—, 7'—, 5'—.

Cheltuielile de regie pentru articolele nemaximate se stabilesc pentru cafelele cl. I 125 %, cl. II 50 %.

Pentru restaurante cheltuielile de regie pentru articolele nemaximate se stabilesc la restaurante de cl. I. 90 %, cl. II 50 % și cl. III 30 %.

Toate prețurile cuprinse în tarifele din prezenta ordonanță sunt socotite maxime proprietarii putându-le micșora după conveniență.

În nici un caz însă și sub nici un motiv nu vor putea depăși aceste prețuri. Pentru articolele aici nemaximate și pentru articolele de comerț cari se desfac în restaurante, ospătării, cafenele și cofetării se admite un beneficiu de 30 % asupra prețului de cost și cheltuielii de regie.

În prețurile maxime din restaurante, ospătării este considerat cuprins serviciul precum și toate impozitele.

Prețurile maxime și tarifele sunt a se afișa în mod vizibil în mai multe locuri în interiorul localurilor respective.

Contravenienții acestor dispozițiuni vor fi pedepsiți conform legii pentru înfrângerea și reprimirea speculei ilicite cu amenda penală dela 10.000 lei până la 30.000 lei sau închisoare dela 15 zile până la 1 lună.

În contra acestei ordonanțe oricine va putea face apel la Ministerul de Industrie și Comerț în termen de 10 zile dela publicarea ordonanței.

Toate hotărârile și ordonanțele primăriei orașului Oradea-Mare referitoare la maximele prețurilor articolelor contrare hotărârii de față sunt și rămân abrogate.

Din ședința Consiliului orașului Oradea-Mare ținută la 3 Decembrie 1923.

BUCICO, primar.

„ARTIBUS“

Hotărârea comisiei financiare a orașului.

În ședința Comisiei financiare a orașului Oradea-Mare din 13 Decembrie a. c. D-I primmedic Dr. N. Popoviciu a pus în discuție și chestiunea „Artibus“. Cu toții știm că în 1921 s'a înființat în Oradea-Mare Societatea „Artibus“, care primind un loc, cel mai frumos parc din oraș, a început lucrările, între Parchetul Tribunalului și între Banca Națională, pentru clădirea unui templu al Artelor.

Lucrările au început toamna, târziu, și în urma ploilor lucrările pe timpul iernii au fost întrerupte. Aceasta a fost cauza, că între timp, urcându-se prețurile materialelor, clădirea a rămas neisprăvită. Societatea nu a mai avut bani. O parte s'a clădit contrar planurilor aprobate de Primărie. Partea dinspre Banca Națională mai ales cu ferestruiele suspecte, a cauzat din partea unor intelectuali, o luptă îndârjită, contra clădirii. Unii au pretins chiar dărâmării ei.

Societatea a sistat lucrările. S'a acordat termen peste termen pentru terminarea lucrărilor dar n'au dat rezultat. Societatea nu a mai fost în stare să adune capitalul necesar pentru urmarea lucrărilor. Comisia financiară cât și orașul au luat poziție contra oferteifăcută de societate ca clădirea să o preia orașul pentru 500.000 în plus 5 localuri de magazie pe timp de 10 ani, pentru Societate, ori plătiind suma de 1.200.000 Lei.

Trebuia totuși să se pună în discuție chestiunea pentruca orașul să prevadă în buget sumele necesare pentru cumpărarea clădirii.

D-I Popoviciu a propus ca comisia să declare că este contra dărâmării edificiului, ci să-l răscumpere orașul cu 500.000 Lei, și asupra destinației să se decidă ulterior. În timpul din urmă și Banca Națională a admis să rămână clădirea pe loc, numai frontul spre bancă să fie transformat.

Dr. Mangra primimurconsultat a expus părerea sa juridică, că fără o înțelegere între oraș și Societate clădirea nu se poate dărâma; trebuie să se ajungă la o înțelegere.

De altfel termenul fixat pentru terminarea lucrărilor a trecut. Hotărârea primă a Consiliului, în urma căreia s'a decis ca edificiul să fie dărâmat să se ia sub revizuire, aceea ce este posibil fiindcă hotărârea nu a fost apelată.

Este de părerea ca orașul să o cumpere în proprietatea sa.

D-I Barbu expune că precum în alte orașe, așa și aci trebuie să se creeze o Casă Națională. Orașul să ia în buget suma de 500.000 Lei și să intre în proprietate prin înțelegere cu Societatea.

D. cons. Iatu propune ca să se rămână pe lângă hotărârile luate mai înainte să se dea un nou termen pe un an Societății, să nu o cumpere orașul, că nu-i o afacere rentabilă.

D. Priminginer Kőszeghy susține din punct de vedere tehnic, că clădirea cu suma de 1.500.000 poate fi terminată, că este o afacere absolut rentabilă, și că clădirea cu mici preschimbări va umple un gol mare artistic în viața culturală din Oradea-Mare.

După lungi discuții comisia a hotărât, că revine asupra deciziei, pune la ordinea de zi chestiunea și esmite o comisiune din d-nii: Dr. Popoviciu, Russu, Barbu, Kőszeghy, Benedek, Dr. Mangra, Tatu, Ing. Kemény care în termen scurt să reia firul tratativelor cu societatea, ca sumele necesare să se poată lua încă în bugetul pe anul 1924.

Această clădire ar costa orașul la 2.500.000 lei. Sunt acolo 11 localuri de magazine și sala mare de concert și conferințe. Trebuie ca orașul să afle posibilitatea de a amortiza suma în 4—5 ani, și ca să putem instala la locul potrivit Casa Națională, — dupăcum ni se cuvine. Clădirea terminată prin valoarea ei și din punct de vedere economic, va reprezenta mult peste investările cari trebuie să se facă.

La ASZODI în palatul Sas

Rumul de ceai se vinde și de aici înainte cu 26 Lei.

Prăvălia Mihail Aszodi magazin de cafea, ceai și bonboane de Triest se poate afla ușor din oricare cartier al orașului.

Către publicul consumator din Oradea-Mare și din provincie:

Sîmțată Doamnă! probați a cumpăra cafea prăjită cu 8 feluri de arome neîntrecută la gust și la miros. Metodul de prăjire este secretul meu. Recomand cafea neprăjită kigr. 112 Lei.

La secția colonialilor și dessertului. 1 kgr. salam fin 140 Lei.

INFORMAȚIUNI

Pentru foștii luptători. Secția locală a foștilor luptători aduce la cunoștința membrilor săi că deacum înainte toate comunicările se vor face prin ziarul „Vestul României“. În acest scop toți membrii, sunt rugați ca să aboneze acest ziar.

JULIU GERGELY
CROITOR CIVIL ȘI MILITAR

Mare magazin de rechizite
UNIFORME și CHIPIURI

Oradea-Mare, Bul. Reg. Ferdinand, 55

Au apărut în editura Tipografia și Librăria Românească. „Epigrame și epitafe“ de George Bota. Prețul Lei 10'—

MARE TÂRG DE CRĂCIUN

Porcelane, pahare, picturi celebre și bibelouri fine de porcelan originale și antice. Service, bomboniere și cești veritabile de Altoren și Meissen, figuri de porcelan contemporane, precum și obiecte antice de calitate pură se află în asortiment bogat la **Magazinul de obiecte antice „Helicon“** Strada I. C. Brătianu (Szaniszló) 1 Cumpărăm obiecte antice cu prețurile cele mai convenabile.

Demisla d-lui Gh. Tulbure. Din cauza multiplelor ocupațiuni d-I Gh. Tulbure, inspector școlar, a demisionat din postul de secretar general al Reuniunii „Cele Trei Crișuri“, rămânând însă să redacteze și pe mai departe revista „Cele Trei Crișuri pentru popor“. În locul de secretar general a fost ales vizorului d-I dr. D. Găldău, Comitetul.

Aprovizionați Vă cu **Cărți, Reviste, Ziare, Jurnale de modă** dela biroul de ziare **„SIMPLON“** Oradea-Mare Pasaglu „Vulturul Negru“

Cercul Franco-Român. Duminică 16 Decembrie, continuând ciclul de conferințe organizat de cercul franco-român din localitate, va vorbi, în sala cercului militar, d. Dr. Jeannel, profesor la Universitatea din Cluj despre „Voyage aux hauts montagnes de l'Afrique“. Conferința va fi însoțită de proiecțiuni.

Leul a fost cotate la Paris cu 9.70 iar la Zürich cu 295.

D-I Dobrescu în Oradea-Mare. Pentru a asista la deschiderea cercului de studii juridice al baroului din localitate care are loc azi la ora 5, a sosit în orașul nostru d-I Dobrescu, președintele Uniunii barourilor din întreaga țară.

Croitorul
ALEX. KOROM
confeccionază cele mai moderne costume bărbătești cu prețuri moderate. Pregătește costume și din stoffe aduse.
ORADEA-MARE,
Strada Csengeri No. 14

Un monument comemorativ. În comitetul administrativ al Jud. Arad, d-I ing. Rosvan Paul a făcut propunerea, ca în Nadab, pe locul unde s'a inaugurat linia nouă C. F. R. Arad—Oradea-Mare, să se ridice un monument comemorativ, care va costa 3 milioane și jumătate. Pentru procurarea acestei sume să plătească fiecare călător, pe lângă taxa biletilor un plus de 10 lei în plus. Tot asemenea se va pune o taxă și asupra mărfurilor.

Tot felul de bonboane, ciocoladă și fructe zaharizate se pot procura mai ieftin, engros și en detail, la magazinul

BONBONERIA TEATRULUI
Horovitz și Mozes

Oradea-Mare, Strada Teatrului 4
Telefon-Interurban 2-69

Depozit exclusiv de vânzare engros al apelor minerale din Sân-Georgiul român „HEBE”

Congresul reformatilor. Vineri înainte de amiază s'a deschis în orașul nostru congresul reformatilor. A prezidat ca cel mai în vârstă protopopul Gh. Széll din Bala-Mare și cel mai vechiu consilier Ion Bobos. Printre cei prezenți se află și marele poet maghiar din Timișoara Szabolcska. La ordinea de zi au fost agendele administrative. S'a hotărât ca să ce ceară ministerului recunoașterea oficială a confesiunii reformate. S'a discutat poziția ministerului cu privire la cântarea Himmusului în bisericile reformate. În această chestie are hotărâre numai sinodul. În urma acesteia se cere convocarea sinodului. S'a mai discutat darea culturală care s'a urcat acum un an dela 20 lei la 30.

Toți intelectuali și elita Oradiei-Mari frecventează numai

Cafeneaua
„ELITE”

O orchestră clasică de primul ordin, defectează publicul.

Neregulii. Zilele acestea, verificându-se gestiunea unui funcționar dela Banca Marmorosch Blank & C.-ie din localitate, s'a găsit o lipsă de 170.000 lei. S'a luat măsuri contra acestui funcționar care ducea o viață prea luxuoasă pentru salariul pe care-l avea

Comisia de cartuire. Vineri s'a ținut prima ședință a noului comisii de cartuire, constituită conform paragrafului 17 din legea rechițiilor.

S'a oferit în această ședință 14 locuințe la funcționari și ofițeri.

S'a hotărât ca pe lângă comisariul șef al circumscripțiilor și un ofițer delegat al garnizoanilor cari formează comisia de recensământ al locuințelor, să se delege și câte un reprezentant al proprietarilor și al chirieșilor.

Toti cei cari vreau să petreacă clipe plăcute să meargă la varietel

„Parisien Grill”

Programe alese, băuturile cele mai bune și tot confortul. 1-4

Amânări pentru studii. Ministrul de război a aprobat ca tinerii ce doresc să obțin amânare de studii — pe anul 1923—24 — să poată face cererile și depune actele la Cercul de recrutare până la 1 Ianuarie 1924 ultimul termen ce se mai acordă.

Înțelegere germano-ungară în privința impozitelor. Intre guvernul german și guvernul ungar s'a semnat o convenție pentru evitarea de impuneri duble. Convenția permite de asemenea concurs legal reciproc și protecțiunea în chestiunile de impozite.

Sporirea taxelor timbrului de ajutor. Printr'un proiect de lege se sporesc taxele de timbru dela 10, 25, 60 bani, 1 leu și 5 lei, la 25, 50 bani, 1 leu, 2 și 10 lei.

Citiți și răspândiți „Ghimpele”!

Credite pentru Mica Antantă. Comisiunea Senatorială a finanțelor din Franța, a adoptat creditele de 400 milioane fr. pentru Polonia și 300 milioane pentru Jugoslavia. Creditul pe 100 milioane pentru România a fost amânat.

Primăria municipiului Oradea-Mare.

No. 23599/1923.

Publicație de licitație

În baza autorizației primite prin hot. Nr. 25599/1923 a consiliului orașenesc se publică licitație asupra renovării a două trăsuri de gală pe ziua de 18 Decembrie ora 10 a. m. — Trásurile se pot vedea în ferma orașului și informația la secția economică. — Ofertanții sunt obligați a-și înainta ofertele în scris în plic sigilat până la termenul sus notat la cons. economic. Oferte sosite ulterior nu se vor lua în considerare.

Consiliul are dreptul să aleagă între ofertele sosite sau să le respingă.

Oradea-Mare, la 7 Decembrie 1923.

(ss.) Bucico primar.

Examenul pentru înaintarea pe loc a învățătorilor. „Monitorul Oficial” publică următoarea deciziune a ministerului Instrucțiunii publice: Cu începere dela 1 Noembrie 1924 se va începe examenul pentru înaintare pe loc a învățătorilor, învățătoarelor și conducătoarelor din seria 1924. Inscriserile se înaintază inspectoratului general până la 15 Februarie 1924, prin revizoratele școlare respective. Dela 15 Februarie până la 1 Iulie 1924 se vor face inspecțiunile speciale, iar dela 15 Iulie până la 15 Septembrie 1924 se vor face publicațiile celor admiși prin „Monitor Oficial” și „Buletin”. Convorbirea prevăzută de regulament cu învățători și conducătoare se va face asupra lucrării din problemele pedagogiei moderne de d. G. G. Antonescu, profesor la catedra de pedagogie la Universitatea din București.

Publicațiune

În urma încredințării consiliului orașului aduc la cunoștință generală, că în scopul asigurării prin întreprindere a lucrărilor de reparare dela edificiile laterale ale locuinței generalului voi ținea licitație publică cu oferte închise la 21 Decembrie a. c. orele 16 a. m. Ofertele închise trebuie înaintate în scris secției tehnice a consiliului orașenesc (primăria etaj II ușa 2) până la orele 10 a. m. din ziua fixată pentru licitație. Oferte se pot face numai pe formulare cari se pot primi în mod gratuit dela secția tehnică a consiliului orașenesc. La oferte se va adnexa o chitanță despre vadiul de 5 procente cospunzător sumei oferite, depus ori în număr, ori în hârtii de valoare apte pentru vadiu. Vadiul trebuie depus la casieria.

Antreprenorul este obligat a începe lucrurile în decurs de 3 zile dela provocare și a le continua cu astfel de intensitate, ca să fie terminate în 30 zile de muncă.

Consiliul orașenesc fără considerare la prețurile oferite poate alege liber dintre oferte ba chiar le poate refuza pe toate. Oradea-Mare la 13 Decembrie 1923. Iosif Kösyeghy, ing.-șef, cons. teh.

ULTIMA ORA

RADOR. Orele 4.

Camera.

(Ședința din 14 Decembrie.)

D-I Deputat **Negură** protestează în contra modificării legii agrare prin ordonanțe. Aceasta este anticonstituțional spune d-sa. Arată diferitele abuzuri care se săvârșesc la comisiunile agrare.

D-I Deputat **Racoviță** cere lamuriri dacă e adevărat că trenurile accelerate Iași Cernaui va fi transformat în trenuri expres și tariful lor va fi dublu. După această se votează un milion de lei pentru edificarea gării de nord din București.

Senatul

(Ședința din 14 Decembrie.)

Dr. Anghelescu ministrul Instrucției a depus proiectul de lege pentru fundație studentească „Vasiliu Bolnavu”.

Senatorul **Bianu**, consideră că necesar să se înceapă edificarea palatului Senatului spre a reda destinației sale localul universității ocupat acum.

Min. **Anghelescu** aprobă această propunere a d-lui **Bianu**. După părerea Senatorului Arță-

reanu este mult mai importantă plasarea studenților fără locuință, căci cursurile se pot ține și la Atheneu Ministrul Anghelescu declară că până acum a cheltuit mai mult ca 10 milioane în acest scop.

Rectorul **Pangrati** atacă violent politica școlară a guvernului. Aduce exemple mișcătoare de situația profesorilor și învățătorilor.

După aceea se votează câteva legi.

O delegați franceză în București.

București. — În curând va sosi o delegați franceză în capitală spre a discuta cu guvernul în chestiunea reparațiilor.

Un omor misterios.

Iași. — Se anunță că un țăran numit **Cuza** a fost împușcat de un individ necunoscut care trecea pe șosea în automobil.

Se bănuiește că ucigașul ar fi colonelul **Stere**, comandantul jandarmirii.

Cetiți ziarul

„Vestul României” apare de trei ori pe săptămână.

IN INTERESUL PROPRIU COMANDAȚI-VA GHETE LA

MAGAZINUL DE ÎNCĂLĂMÎNTE FRAȚII GONDA

Oradea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand No. 5

Acı se găsesc în permanență pentru BĂRBAȚI, DAME și COPII tot felul de încălțăminte de STRADĂ și de SEARĂ, precum și ghete solide pentru ZĂPADĂ și pentru NOROI și PANTOFI DE CASĂ ușori.

DELA ACEASTĂ FIRMĂ SE POATE COMANDA ȘI OBTINE ÎNCĂLĂMÎNTE SOLIDĂ ȘI DE PRIMA CALITATE CU PREȚURILE CELE MAI CONVENABILE

TELEFON 3-98

PRODUSELE FABRICELI DE BERE
CZELL
DIN CLUJ

Din cauza calităților lor neintrecute sunt Mărcile Conducătoare

Berea nutritoare „Hercules”
și Berea deschisă „Monoștor”

Cine dorește să bea bere bună să ceară pretutindeni numai pe acestea.

Lloyd 1749.—12.

Depou principal **„ORIENT”** S. A. pentru Industrie și Comerț
la Oradea-Mare Str. Gllányi, 5—7. Telefon 3-98.

TELEFON 3-98